

POZNÁMKY K XII. KAPITOLE REGULE

Posledná kapitola Regule pojednáva o misijnom rozmere Rádu (→ Reg 12, 1-2) a spôsobe podriadenosti a oddanosti Rádu Cirkvi (→ Reg 12,3-4) ...

Chronológia začiatkov mimoeurópskych misií

- 1211 svätý František sa pokúšal dostať sa do Sýrie; protivietor však zahnal loď k pobrežiu Dalmácie (dnešné Chorvátsko) → 1Cel 55
- 1214 svätý František sa pokúšal dostať sa do Maroka, cestou cez Španielsko avšak choroba ho prinútila vrátiť sa do Porciunkuly → 1Cel 56
- 1217 na Generálnej kapitule sa rozhodlo o prvej mimoeurópskej misií – brat Egíd vedie misiú do Tuniska a brat Eliáš do Sýrie, kraja Saracénov*, avšak čiastočne v moci križiakov ...
- 1219 svätý František sa v súvislosti s piatou križiackou výpravou dostáva do Damiety a po vyžiadaní súhlasu od kardinála – legáta šiel (s bratom Iluminátom) k egyptskému sultánovi (→ O dobytí Svätej Zeme od Bernarda Pokladníka – 1229/30)

... plameň lásky rozpaľoval naďalej horlivosť jeho ducha. Preto sa ešte po tretí krát pokúsil dostať sa medzi neveriacich, aby vyliatím svojej krvi rozšíril vieru v Trojicu. V trinástom roku svojho obrátenia sa odobral do sýrskych končín ... aby sa dostal k ... sultánovi ... kázal mu o trojjedinom Bohu a Spasiteľovi všetkých, Ježišovi Kristovi s tak pevnou myslou, mocou a horlivosťou ducha ... (že to) i sultán na ňom pozoroval, so záľubou ho počúval a naliehavo pozýval, aby zostal u neho ... sultán však nepristúpil na Františkov návrh skúšky ohňom, ktorá viera je istejšia a svätejšia a ktorej sa treba pridržiavať ... ponúkal mu vzácne dary a keď videl, že ich František neprijíma, chcel mu ich dať ako almužnu pre chudobných ... on však lačný po spásení duší, dary a almužny odmietol ... a keď videl, že ničoho nedosiahne, aby sa sultán a jeho ľud obrátili ... vrátil sa do kresťanského tábora ... (→ LegV 9)

Biskup **Jakub z Vitry** v *liste o dobytí Damiety (1220)* píše: „František ... prišiel medzi našich bojovníkov, zapálený horlivosťou pre vieru. Nebál sa ísť ani medzi, nám nepriateľské, saracénske vojsko a istý čas kázal Saracénom Božie slovo, ale bez väčšieho úžitku. Egyptský sultán, ho však potajomky prosil, aby sa za neho modlil k Bohu, aby podľa jeho vnuknutia mohol prijať (kresťanskú) vieru“ ... podobne, a podrobnejšie, o tom píše aj vo svojom diele *Historia Occidentalis (1220-21)*.

- 1220 po dobytí Damiety ... keď videl ako sa medzi križiakmi šíri zlo a hriech, bol veľmi roztrpčený; odišiel odtiaľ a zostal istú dobu v Sýrii (→ *Historia Herakliova*) ... pri tej príležitosti pravdepodobne navštívil aj posvätné miesta ...
- 1220 mučenícka smrť prvých piatich bratov – misionárov v Maroku
- 1221 Generálna kapitula (Rohožková) schválila text (nepotvrdenej) regule v ktorej sa, pomerne podrobne, píše o podmienkach a spôsoboch misií medzi neveriacimi (→ NReg 16)
- 1223 Generálna kapitula schválila a predložila k potvrdeniu upravený text Regule, ktorá rovnako ako predchádzajúca, avšak stručnejšie, píše o tých, čo idú medzi Saracénov alebo iných neveriacich (→ Reg 12) ... pápež Honórius III. túto poslednú redakciu Regule potvrdil ...

---

* arabskí moslimovia

Ísť z Božieho vnuknutia medzi Saracénov a iných neveriacich (→ Reg 12,1) s túžbou získať ich pre (kresťanskú) vieru alebo s túžbou po mučeníctve, považoval svätý František za najväčší skutok poslušnosti, ktorý nemá pôvod v tele a krvi (→ 2Cel 152) ... **posúdiť spôsobilosť a dať dovoľenie prináleží provinciálnym ministrom** (→ Reg 12,1-2) ... od druhej polovice 13. storočia prešla táto kompetencia na generálneho ministra ...

V súčasnosti provinciálni ministri prostredníctvom generálneho sekretariátu pre evanjelizáciu žiadajú výjazdny list (obedienciu) generálneho ministra pre svojich bratov, ktorí chcú ísť na misiú mimo svoju provinciu (→ GS 67) ... provinciálny minister po predchádzajúcej porade so svojim definitóriom aj posudzuje a schvaľuje žiadosť spôsobilého brata (→ GS 65).

V šestnástej kapitole nepotvrdenej Regule predkladá svätý František **misijnú metódu**, spočívajúcu v pokojatvornosti a svedectve kresťanského života (→ Reg 16,6) a pokiaľ spoznajú, že sa to Pánovi páči, zvestovať Božie slovo, aby títo uverili:

- v Najsvätejšiu Trojicu (Boha a Stvoriteľa všetkého)
- v (Krista) Vykupiteľa a Spasiteľa
- v krst ako podmienku ku spásu a prijali ho ... (→Reg 16,7)

Záverom povzbudzuje k ochote a trpezlivosti znášať všetky dôsledky (tejto) misie (→ Reg 16, 10-19)

Svätý František od začiatku svojho obrátenia tiahol k Cirkvi (→ 3Spol 19), asiský biskup sa mu stal ochrancom, radcom a priateľom (→ 3Spol 20), povzbudzoval ho a s vrúcnou láskou podporoval (→ 1Cel 15) a František často k nemu chodieval a pýtal si radu (→LPa 17) ... keď sa potom bratia počtom a milosťou rozmnožili, začal (František) starostlivo uvažovať, ako túto sejbu uchovať, aby ako jedna rodina mohli všetkým prospievať ... keď o tom uvažoval, mal sen: videl čiernu sliepočku ... s nespočetnými kuriatkami, ktoré okolo nej čulo pobehovali, ale nemohli sa skryť pod jej krídla ... Keď sa prebudil, uvažoval o tomto sne a takto si ho vysvetlil: „Sliepočkou som ja, malej postavy a tmavej pleti ... kuriatka sú moji bratia, ktorí sa rozmnožili počtom i milosťou. Hájiť ich pred osočovaním a úkladmi ľudí nevládzem. Pôjdem preto a odporučím ich svätej rímskej Cirkvi. Ona svojou silou zlosynov rozdrví a Božie deti budú nehatene rásť k večnej spásu. Takto poznajú synovia dobrodenia svojej Matky a budú ju oddane poslúchať. Pod jej ochranou sa nevkradnú do Rádu žiadne nešváry a žiaden Beliálov syn sa nebude beztriestne potulovať vo vinici Pána. Svätá cirkev bude sama bdieť nad slávou našej chudoby a nedopustí aby krásu pokory zatemnil mrak pýchy. Bude medzi nami upevňovať putá lásky a pokoja a prísnyimi trestami postihne neposlušných. Pod jej dohľadom bude vždy prekvitať zachovávanie čistého evanjelia a nestrpí, aby vôňa evanjeliového života vyprchala“. Toto bolo úmyslom svätca, keď svoj Rád zveril Cirkvi (→ 2Cel 23-24) ... keď teda prišiel do Ríma, prijal ho pápež Honóriu a všetci kardináli s veľkou úctou ... obrátil sa na pápeža so slovami: „chápeme, že držíte v rukách celý zemský okruh a pretože ste zaneprázdnení tak veľkými vecami, nemôžete nám, najmenším, venovať svoju pozornosť ... dajte nám, preto prosím, pána kardinála z Ostie ako svojho zástupcu, aby sa na neho bratia mohli v ťažkých dobách obracať s prosbou o dobrodenie ochrany a rady“. Pápežovi sa táto pokorná prosba zapáčila a čoskoro pána Hugolína, ktorý bol vtedy biskupom v Ostii, ustanovil nad Rádum, ako si to Boží muž (František) želan ... (→ 2Cel 25)

Kronika Jordána z Giano (11-14) uvádza aj negatívnu skúsenosť vo vnútri Rádu, ktorá svätého Františka pohla k tomu, aby žiadal pápeža Honória, aby určil pána (kardinála) z Ostie ako svojho zástupcu, ktorý by bol poradcom, ochrancom a napravovateľom Rádu ... stalo sa to krátko po návrate zo Sýrie (1220-21) ...

Zachovať čo najtesnejšiu väzbu Rádu na Cirkev (nie žiadať privilégiá, aby sa mocou práva Rád presadzoval) považoval svätý František za tak dôležité, že zakotvením povinnosti ministrov (pod poslušnosťou) „vyžiadať od pána pápeža jedného z kardinálov rímskej Cirkvi, ktorý by bol správcom, ochrancom a napravovateľom ... bratstva“ (→ Reg 12,3), chcel zaistiť jej trvalosť.

Táto inštitúcia kardinála – ochrancu – sa od roku **1588**, kedy vznikla **Kongregácia pre rehoľníkov**, stala čisto reprezentatívnou a v roku **1964** bola definitívne zrušená; jej úlohu plní **Kongregácia pre zasvätený život a inštitúty apoštolského života**. Generálne konštitúcie OFM však ukladajú povinnosť vyžiadať si od Svätej Stolice predsedu generálnej kapituly, na ktorej sa má voliť generálny minister (→ GK 191 §1) ...

Neurčitosť Reguly vo veci právomoci kardinála, viedla k nekompetentným zásahom, preto sa ustálili tri prípady, kedy má kardinál vo vzťahu k Rádu právomoc konať, pri odchýlení sa od:

1. katolíckej viery
2. poslušnosti Cirkvi
3. od poslušnosti Regule